

PM 2017:237 RV (Dnr 110-1143/2017)

Begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige

Remiss från Miljö- och energidepartementet

Remisstid den 10 november 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Miljö- och energidepartementet har remitterat Kemikalieinspektionens rapport ”Begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige” till Stockholms stad.

Kemikalieinspektionen har på regeringens uppdrag undersökt om den privata användningen av växtskyddsmedel behöver begränsas. Uppdraget omfattar inte biocidprodukter eller biologiska växtskyddsmedel eller yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.

Kemikalieinspektionens förslag är att begränsa den privata användningen av kemiska växtskyddsmedel så att endast de växtskyddsmedel som innehåller verksamma ämnen med låg risk, enligt EU:s växtskyddsmedelsförordning, får godkännas för privat användning. Rapporten finns att läsa i sin helhet på [Kemikalieinspektionens](#) hemsida.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret ser positivt på att åtgärder vidtas för att minska riskerna i samband med den privata användningen av växtskyddsmedel. Stadsledningskontoret konstaterar att förslagen som presenteras i remissen endast bedöms medföra mindre konsekvenser för miljö- och hälsoskyddsnämnden som är ansvarig tillsynsmyndighet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker Kemikalieinspektionens förslag som innebär att ett kemiskt växtskyddsmedel – som får användas av privatpersoner – endast ska kunna godkännas om de verksamma ämnena uppfyller EU:s krav för lågrisk-ämnen.

Mina synpunkter

EU:s direktiv om en hållbar användning av bekämpningsmedel innebär att medlemsländerna är skyldiga att sätta upp mål och införa nationella bestämmelser som minskar riskerna med användningen av växtskyddsmedel.

Inom unionen finns ett särskilt förfarande för att godkänna ämnen och produkter med låg risk, detta i syfte att underlätta tillgången till växtskyddsmedel med betydligt mindre farliga verksamma ämnen på marknaden. Kemikalieinspektionen har undersökt om den privata användningen av växtskyddsmedel behöver begränsas och myndighetens förslag är att begränsa kemiska växtskyddsmedel för privat användning till sådana vars samtliga ingående verksamma ämnen är lågriskämnen.

Kemikalieinspektionen bedömer att ett antal ämnen som idag får säljas till privatpersoner inte kommer att godkännas som lågriskämnen, det gäller exempelvis glyfosat, tiaklopid och ättiksyra. Glyfosat är det vanligaste verksamma ämnet i växtskyddsmedel som används, inte bara i Sverige utan i hela världen, och för privatpersoner finns det bland annat i ogräsmedlet Roundup.

De växtskyddsmedel som är godkända att användas av privatpersoner medför, som miljö- och hälsoskyddsnämnden påpekar i sitt tjänsteutlåtande, små risker för användaren vid korrekt hantering. En felaktig hantering kan dock leda till skador på såväl människa som miljö och det är därför viktigt att så långt som det är möjligt minimera privatpersoners användning av kemiska växtskyddsmedel.

Studier visar att vi människor har många olika kemikalier i våra kroppar som inte alls borde finnas där - exempelvis PCB, bromerade flamskyddsmedel, högfluorerade ämnen och andra kemiska ämnen har uppmäts i bröstmjölk, blod och urin. Några av de ämnen som vi utsätts för är hormonstörande och misstänkt cancerogena och dit räknas till exempel glyfosat.

År 2010 beslutade Kemikalieinspektionen om skyddsavstånd till vatten vid användningen av glyfosatprodukter. WHO pekade år 2015 ut glyfosat som misstänkt cancerogent. Kemikalieinspektionen återkallade år 2016 godkännandet för elva växtskyddsmedel som innehåller glyfosat och tillsatsämnet talgamin (POEA) då EU-kommissionen har beslutat att talgamin inte längre får finnas i växtskyddsmedel med det verksamma ämnet glyfosat. Våren 2017 förbjöd Finland glyfosatpreparat som innehåller tillsatsmedlet POEA. Sommaren 2017 slog motsvarigheten till Naturvårdsverket i Kalifornien fast att glyfosat är cancerogent vilket innebär att alla produkter innehållandes glyfosat måste märkas med en varningstext om att dessa kan orsaka cancer.

Vi kan – och jag tycker att vi bör – gå ett steg längre i Sverige. Glyfosat är inte bara starkt misstänkt som cancerogent utan också giftigt för vattenlevande organismer, påverkar ekosystemet och påverkar biologisk mångfald. Försiktighetsprincipen bör därför råda även här. Glyfosat bör inte klassas som ett lågriskämne och bör inte hanteras av privatpersoner. Genom ett sådant beslut kan vi minimera riskerna för människors hälsa och minska diffus spridning av skadliga kemikalier i vår närmiljö.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 25 oktober 2017

KATARINA LUHR

Bilaga

Rapporten ”Begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige” - sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Miljö- och energidepartementet har remitterat Kemikalieinspektionens rapport ”Begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige” till Stockholms stad.

Kemikalieinspektionen har på regeringens uppdrag undersökt om den privata användningen av växtskyddsmedel behöver begränsas. Uppdraget omfattar inte biocidprodukter eller biologiska växtskyddsmedel eller yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.

Kemikalieinspektionens förslag är att begränsa den privata användningen av kemiska växtskyddsmedel så att endast de växtskyddsmedel som innehåller verksamma ämnen med låg risk, enligt EU:s växtskyddsmedelförordning, får godkännas för privat användning.

Rapporten finns att läsa på [Kemikalieinspektionens](#) hemsida.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I Finansborgarrådets förslag till budget för 2018 konstateras att Stockholms stads invånare i största möjliga mån ska skyddas från skadliga ämnen och att ett speciellt fokus ligger på att skydda barnen.

Stadsledningskontoret ser positivt på att åtgärder vidtas för att minska riskerna i samband med den privata användningen av växtskyddsmedel.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslagen som presenteras i remissen endast bedöms medföra mindre konsekvenser för miljö- och hälsoskyddsnämnden som är ansvarig tillsynsmyndighet.

Stadsledningskontoret hänvisar i övrigt till remissvar 135-2092/2016 som staden lämnade i samband med Kemikalieinspektionen tidiga inbjudan till att lämna synpunkter gällande regeringsuppdraget att analysera behovet och möjligheten att begränsa icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige och som behandlades av kommunstyrelsen den 22 mars 2017.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen från kemikalieinspektionen anses besvarad med vad som framgår av detta utlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande i ärendet.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar Kemikalieinspektionens beskrivning av problembilden. De växtskyddsmedel som är godkända att användas av privatpersoner medför, vid korrekt hantering, små risker. En felaktig hantering kan dock leda till skador på såväl människa som miljö och det är därför rätt att så långt möjligt minimera privatpersoners användning av kemiska växtskyddsmedel.

Förvaltningen tillstyrker Kemikalieinspektionens förslag som innebär att ett kemiskt växtskyddsmedel – som får användas av privatpersoner – endast ska kunna godkännas om de verksamma ämnena uppfyller EU:s krav för lågriskämnen.